

Д. С. Кривенченко,
Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова,
аспірантка кафедри прикладної лінгвістики
ORCID: <https://orcid.org/00009-0007-1284-0663>

МОВНА КАТЕГОРІЯ ОЦІНКИ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКА В УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

Статтю присвячено характеристиці та витлумаченню лінгвістичної категорії оцінки, її сутності та основним властивостям на матеріалі сучасних мас-медійних текстів.

Неоднозначність тлумачення науковцями природи оцінки як складного багатоаспектного лінгвокультурного та лінгвопрагматичного феномена з подвійною природою — мовною і мисленнєвою, вимагає розглянути особливості мовної категорії оцінки як аксіологічного компонента семантики слів.

Метою статті є з'ясування природи оцінного значення та його специфіки в системі мови. Об'єкт дослідження — мовна категорія оцінки в конфліктогенних текстах, а предметом є мовні засоби вираження категорії оцінки в сучасному дискурсі ЗМІ.

Ми розуміємо під **оцінкою** закріплений вербально у значенні різнорідних мовних одиниць, об'єднаних оцінною семантикою, результат діяльності мовця щодо предмета мовлення, що виражає позитивне або негативне ставлення до нього відповідно до наявної ідеальної моделі світу та який має на меті викликати у адресата повідомлення прогнозовану мовцем реакцію. Оцінні значення виражаються на всіх мовних рівнях: на лексичному, синтаксичному та фонетичному. Оцінка виконує когнітивну (пізнавальну) та комунікативно-прагматичну й лінгвокультурну функції, вона формує уявлення про цінності або антицінності. Набір цінностей відбиває ієрархічна шкала, у якій представлена духовна культура певного суспільства. Обґрунтовано, що мовна категорія оцінки є засобом усвідомлення позитивної чи негативної значущості результатів діяльності людини для задоволення її об'єктивно зумовлених потреб та інтересів. Встановлено, що оцінка, пов'язана експліцитно або імпліцитно з порівнянням, завжди містить суб'єктивний (модальна оцінна рамка) та об'єктивний (дескриптивний, ознаковий) компоненти, які взаємодіють між собою.

Ключові слова: ціннісна мовна картина світу, семантика, категорія оцінки, емоційність, експресивність, мовно-стилістичні засоби.

THE LINGUISTIC CATEGORY OF EVALUATION AND ITS CHARACTERISTICS IN THE UKRAINIAN MASS MEDIA

The article is devoted to the characterisation and interpretation of the linguistic category of evaluation, its essence and main features on the basis of modern mass media texts.

The ambiguity of scientists' interpretation of the nature of evaluation as a complex multidimensional linguistic, cultural and linguistic-pragmatic phenomenon with a dual nature — linguistic and mental — requires us to consider the peculiarities of the linguistic category of evaluation as an axiological component of word semantics.

We understand evaluation as the result of the speaker's activity in relation to the subject of speech, which is verbally fixed in the sense of heterogeneous linguistic units united by evaluative semantics, expressing a positive or negative attitude towards it in accordance with the existing ideal model of the world and aiming to evoke the speaker's predicted reaction in the addressee of the message. Evaluative values are expressed at all levels of language: lexical, syntactic and phonetic. Evaluation fulfils cognitive, communicative, pragmatic and linguistic-cultural functions; it forms the idea of values or anti-values. The set of values reflects the hierarchical scale in which the spiritual culture of a given society is represented. It is proved that the linguistic category of evaluation is a means of realising the positive or negative significance of the results of human activity for the satisfaction of their objectively determined needs and interests. It was found that evaluation, which is explicitly or implicitly linked to comparison, always contains subjective (modal evaluation framework) and objective (descriptive, attributive) components that interact with each other.

Key words: value-based linguistic picture of the world, semantics, evaluation category, emotionality, expressiveness, linguistic and stylistic means.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Мислення людини пов'язане з системою мови, яка дозволяє пізнавати та оцінювати об'єктивний світ з використанням суб'єктивного та об'єктивного компонентів. Мова як найважливіший засіб спілкування вербалізує в різноманітних засобах категорію оцінки та її види. Ціннісна мовна картина охоплює співвідношення та ієрархію цінностей, що відбивають духовну культуру, національно-культурні стереотипи з точки зору позитивних і негативних проявів щодо змісту мовлення. Зацікавленість сучасної лінгвістики категорією оцінки пов'язана з низкою проблем, зокрема таких, як-от: відсутність єдиних поглядів на виокремлення дескриптивних і ознаковооцінних чинників, які надають можливість встановити оцінні відношення між суб'єктом та об'єктом; встановлення значення

оцінки в усіх проявах мови та мовленнєвій діяльності, зокрема для розвитку сучасних форм дискурсу.

Особливого значення категорія оцінки набуває в юридичній практиці та — відповідно — в юридичній лінгвістиці (Л. Ажнюк, Н. Артикуца, К. Голобородько, О. Доценко, Ю. Прадід та ін.). У юрислінгвістиці основними аспектами аналізу є «природа і функції спеціальної юридичної мови, юридичне врегулювання конфліктів, пов'язаних із різними аспектами функціонування мови (образом, мовні маніпуляції, вербалізація закликів до насильства, плагіат та ін.), врегулювання соціально-мовних стратегій розвитку держави (проблеми державної мови, статусу мов національних меншин, мовної політики та ін.)» [ЮЛ, с. 137–138]. Одним з напрямів юрислінгвістики є лінгвістична експертиза, певні завдання якої вирішуються на підставі залучення категорії оцінки як спеціальних знань.

«Використання лінгвістичних експертиз для аналізу текстів політичного змісту, на думку Н. Кондратенко, стало актуальним в останній період ..., коли вербальний вплив на масову свідомість набув масштабного характеру» [6, с. 115]. Семантико-текстова лінгвістична експертиза «зосереджена навколо питань аналізу і доказової фахової аргументації щодо комунікативного потенціалу мовних одиниць у конфліктних текстах» [8, с. 11]. Предметом лінгвістичної експертизи є фактичні дані, які встановлюються за допомогою спеціальних лінгвістичних знань, що стають суттєвими для вирішення конкретного питання під час судового розгляду. Вони містять у своїй структурі спонукальні до певних дій висловлювання (мовленнєві конструкції), які мають значення для розгляду справи.

Ступінь вивчення проблеми в лінгвістиці. Питання типології оцінки, характеристики системи цінностей протягом довгого історичного періоду досліджувалися у лінгвофілософії та логіці оцінок. Оцінка й цінність є близькими поняттями, але між ними існує певна відмінність: цінність є об'єктивною внаслідок практичного ставлення до навколишнього світу, оцінка ж має різко виражений суб'єктивний характер, залежить від соціальних та індивідуальних якостей суб'єкта, який оцінює окремі властивості предмета. Сучасні дослідження категорії оцінки спираються на праці Т. Гоббса, Дж. Локка, Дж. Мура, А. Вежбицької, О. Потєбні, Ш. Баллі та ін.

Категорію оцінки, що формує уявлення про систему цінностей, представлено в мовознавчих дослідженнях багатьох українських і зарубіжних мовознавців — Л. Авксентьева, Є. Бартмінського, С. Бирик, Н. Бігунової, А. Бурячка, А. Загнітка, Н. Кондратенко, Т. Космеди, М. Навальної, І. Онищенко, Г. Приходько, Я. Пузиніної, О. Селіванової, О. Стишова, О. Тараненка, О. Халіман, Р. Хеара та інших учених. Серед лінгвістичних праць, присвячених вивченню категорії оцінки, умовно виділяють логіко-семантичний (денотативний), комунікативний (функціонально-семантичний і функціонально-прагматичний напрями), когнітивний, лінгвокультурний підходи. На думку дослідників, «сферою лінгвістичних досліджень, що скеровані на системне вивчення оцінки та оцінних категорій, вербалізованих чи граматикалізованих у мові» стала сформована в кінці ХХ ст. лінгвоаксіологія» [5, с. 274].

Пріоритетними для логіко-семантичного напрямку є дослідження, присвячені позитивно- або негативнооцінним прикметникам, що позначають поведінку людини, у яких оцінку потрактовували як логічну категорію. Меліоративна оцінка вважалась нормою, добром, до якого прагне людина, а пейоративну оцінку трактували як відхилення від норми, зло, що не відповідає нормативним моделям навколишнього світу.

При комунікативному підході природа категорії оцінки досліджується науковцями в мовленнєвих актах, пов'язується з певною комунікативною метою: функціонально-семантичний напрям вивчає різнорівневі засоби мови, що мають оцінну функцію (О. Вольф), функціонально-прагматичний напрям скерований на зв'язки оцінного значення з особливостями спілкування в конкретній мовній системі (Дж. Серль, І. Стівенсон, Р. Хеар). При когнітивному підході в єдності наголошують на різноманітних лексичних, граматичних і стилістичних засобах, що вербалізують категорію оцінки в конкретних умовах мовленнєвого акту (Н. Бігунова, Г. Приходько).

Неоднозначність тлумачення науковцями природи оцінки як складного багатоаспектного лінгвокультурного та лінгвопрагматичного феномена з подвійною природою — мовною і мисленнєвою, вимагає розглянути особливості мовної категорії оцінки як аксіологічного компонента семантики слів.

Метою статті є з'ясування природи оцінного значення та його специфіки в системі мови.

Об'єкт дослідження — мовна категорія оцінки в конфліктогенних текстах.

Предметом є мовні засоби вираження категорії оцінки в сучасному дискурсі ЗМІ.

Методи дослідження — описовий і функціональний, застосовувалися також дистрибутивний аналіз та класифікація зібраного матеріалу.

Матеріалом вивчення були українські медіатексти інтернет-видань «Думська», «Діалог. UA», «Український тиждень», «Бабель», «Обозреватель» за період з 2022 по 2024 рр.

Виклад основного змісту. На сучасному етапі мовознавчих досліджень категорія оцінки відіграє важливу роль, оскільки вона «пов'язана з антропоцентричною парадигмою сучасної лінгвістики, фактично виражає особливе ставлення мовця до того, що говориться, до твердження, а тому використовується як засіб комунікативної стратегії мовної особистості» [9, с. 129]. Категорія оцінки пов'язана з вираженням позитивного, негативного або нейтрального ставлення до мовця, закріпленого в мовних засобах.

Між мотивом оцінки та власне оцінкою відсутній безпосередній зв'язок, хоч у свідомості людини в когнітивних системах міститься набір уявлень про той або інший предмет, які відповідно впливають на оцінку та її мотив. Оцінка експліцитно або імпліцитно корелює з порівнянням, вона завжди містить суб'єктивний (модальна оцінна рамка) та об'єктивний (дескриптивний, ознаковий) чинники, які взаємодіють між собою.

Категорія оцінки у мовленні додає до позначувального дійсного або можливого стабільного стану дій (пропозиції) прагматичний зміст, що відображає поєднання семантики і умов комунікації (прагматики), предметної (концептуальної) та

аксіологічної картин світу. Оцінка виконує когнітивну (пізнавальну) та комунікативно-прагматичну й лінгвокультурну функції, вона формує уявлення про цінності або антицінності. Набір цінностей відбиває ієрархічна шкала, у якій представлена духовна культура певного суспільства.

На думку А. Загнітка, оцінка — це «1) аспект семантики мовних висловів; відображення в мовних структурах особливостей членування мовцями об'єктивного світу за його ціннісними параметрами — добро або зло, користь або шкода, позитивне чи негативне та ін.; 2) судження мовця, його відношення — схвалення або несхвалення, заохочення тощо — як складник стилістичної конотації. Оцінність — те саме, що аксіологічність» [ССЛ, т. 2, с. 349].

Т. Космеда звертає увагу на потребу комплексного опису граматичних засобів вираження оцінних значень з урахуванням їхніх прагматичних характеристик [7, с. 17–18].

Г. Приходько трактує категорію оцінки як комунікативну категорію, оскільки вона «фактично виражає особливе ставлення мовця до того, що говориться, до твердження, а тому використовується як засіб комунікативної стратегії мовної особистості» [9, с. 129].

Дослідниця О. Селіванова виокремила такі компоненти оцінки: «1) оцінка — складник конотативного компонента семантичної структури мовної одиниці, який репрезентує ставлення носіїв мови до позначеного за абсолютною шкалою «добре — нейтрально (байдуже) — погано» і відносною шкалою «краще — так само добре — так само нейтрально — так само погано — гірше» ...; 2) оцінка — це текстова категорія, підпорядкована інформативності або модальності, яка виражає ставлення адресанта (автора), його функції в тексті, дійових осіб, імовірного реального чи модельованого авторською свідомістю гіпотетичного читача до описуваних подій, явищ, осіб, їхньої поведінки за абсолютною шкалою «добре — нейтрально (байдуже) — погано» і відносною шкалою «краще — так само добре — так само нейтрально — так само погано — гірше» з урахуванням інших різновидів аксіологічної модальності; 3) оцінка — це різновид модальності висловлення, який відображає аксіологічний план ситуації, позначеної повідомленням, тобто ціннісну орієнтацію мовця щодо інтеріоризованої події» [11, с. 525].

Оцінка може «характеризуватися вибірковістю: вона виокремлює та фіксує те, що важливо з кута зору того чи іншого суб'єкта оцінки. Сам факт оцінювання свідчить про те, що об'єкт оцінки потрапив у ціннісне поле певного суб'єкта. Той самий об'єкт може «залишити байдужим» одного суб'єкта і зробити «небайдужим» — іншого. З нескінченного числа навколишніх явищ оцінюються ті, що значимі для суб'єкта на даний момент, становлять найбільший інтерес, емоційно забарвлені» [1, с. 10].

У всіх наведених вище визначеннях категорія оцінки пов'язана з вираженням позитивного або негативного ставлення мовця, закріпленого в мовних засобах.

До *основних властивостей*, які характеризують категорію оцінки, вчені відносять: об'єктивність / суб'єктивність, інформативність (раціональність) /

експресивність (емоціональність), загальнооцінні / частковооцінні змісти, експліцитність / імпліцитність, нормативність (стандартність) / стереотипність (зразок) / оказіональність, можливість інтенсифікації (посилення позначуваних ознак) / деінтенсифікації (послаблення позначуваних ознак), бінарність / градуальність оцінок.

У юрислінгвістиці оцінку визначають у такий спосіб: «Оцінка (явищ, фактів, подій, осіб в юрислінгвістиці) — лінгвістичний принцип кваліфікації мовних явищ, що реалізується в аналізі тексту на основі пізнання характеру функціонування мовних одиниць — слів із особливою конотацією семантики, модальних слів, фразеології, специфіки синтаксичних конструкцій та ін. Оцінка формується в результаті системного аналізу тексту з урахуванням критеріїв нормативності / ненормативності, функціонально-стильової та жанрової відповідності / невідповідності, частотності використання мовних одиниць, спостереження юрислінгвіста над індивідуальним стилем автора тексту та ін.» [ЮЛ, с. 101].

Ми розуміємо під **оцінкою** закріплений вербально у значенні різнорідних мовних одиниць, об'єднаних оцінною семантикою, результат діяльності мовця щодо предмета мовлення, що виражає позитивне або негативне ставлення до нього відповідно до наявної ідеальної моделі світу та який має на меті викликати у адресата повідомлення прогнозовану мовцем реакцію.

Оцінні значення виражаються на всіх мовних рівнях: на лексичному, синтаксичному та фонетичному. Суб'єкт висловлює різне ставлення до об'єкта висловлювання, приписуючи йому відносні загальнооцінні та частковооцінні характеристики. Адже оцінка є передусім суб'єктивною думкою про предмет оцінювання, що дозволяє людині виразити власні почуття в процесі практичного пізнання навколишнього світу. Оцінка стає можливою, коли предмет набуває функціонального значення за ознаками, на підставі яких формується оцінне судження.

В мовній системі існують різні засоби вираження категорії оцінки. «Сучасний український медіадискурс дуже швидко реагує на новітні суспільні події, для чого застосовуються вербальні і невербальні мовні засоби, що свідчать про мовні уподобання окремих авторів як представників даної мовної спільноти. При цьому категорія оцінки реалізується в структурі лексем по-різному: виступає складовою денотата (*марнославство*) — логічного сприйняття докілья або складової конотації (*бандюк*) — чуттєвого, образного усвідомлення навколишньої дійсності» [14, с. 294–295].

Зібраний нами матеріал свідчить, що оцінювання висловлювання щодо його змісту виконують такі мовні одиниці:

- аксіологічна лексика — якісно-оцінні прикметники і прислівники, в тому числі нейтральні з раціонально-оцінною конотацією (*красивий, видатний; радикальніше, патріотичніше і рішучіше*), дієслова (*іноді хороші ідеї підганяє; влаштували трейлер*), оцінні іменники — емоційно-експресивні, жаргонні (*маячня, бандюк, крутий, дурнувати російські боти*);
- фразеологія («**Скринька Пандори відчинена ХАМАСом із благословення Москви й Тегерану згенерувала незворотні процеси. Не вдаючись у**

дипломатичні викрутаси, один з топових єврейських політиків назвав речі своїми іменами» («Український тиждень», 2023, 20.10);

- словотвірні афікси (передусім суфікси) («Молодий **зухвалець**, для якого війна — хлопчача **забавка**» («Український тиждень», 2024, 1.02); «Також військовий протягом інтерв'ю «Українському Світку» багато розмірковував про т.з. **«сонечок»** — тих, хто на фронті має звичку жалітись на все на світі» («Український тиждень», 2023, 1.08); «Якщо ти **трудога**, здібний організатор, вихований, поважаєш по-людськи своїх підлеглих, то служба складеться вдало» («Бабель», 2024, 27.05);
- стилістичні засоби, зокрема анафора: «**А переможе** у цій війні не найсильніший або найрозумніший, а той, хто не зупиниться та буде йти вперед. **Переможе** найбільш твердолоба країна. І це будемо ми, інших варіантів у нас нема» («Український тиждень», 2023, 27.12);
- синтаксичні засоби — оцінні судження, мовленнєві аксіологічні акти погрози, залякування, вдячності, наприклад: «**Репортери всіх світових видань, яких нарешті офіційно пустили, а точніше привезли в місто, збирають фактуру — яскраві, щасливі, вільні обличчя і черпають емоційні історії жменями. На Херсон чекає складний і тривалий період відновлення і водночас оборони: позиції окупантів перебувають у небезпечній близькості**» («Думська», 2022, 14.11).

Крім того, на оцінку нашаровуються такі мовленнєві явища, як емоційність, експресивність, суб'єктивна модальність.

Ще О. Потебня пов'язував негативні та позитивні людські почуття, емоційність, що своєрідно відбиваються в кожній мові, з людською моральністю та категорією оцінки. Почуття — «темний і невизначений предмет внутрішнього сприйняття» омовлюються словом, наприклад, відчуття протидії, страху — це вираження бажання, а відчуття любові — прагнення наблизити до себе предмет, асимілювати його сприйняття» [10, с. 75]. Близькість, взаємопроникнення категорій оцінки та емоційності зумовлені онтологічно. Емоції — «це переживання людиною ситуативного чи дійового значення предметів та явищ минулого, теперішнього або майбутнього» [2, с. 445].

Емоції «супроводжують практично всі прояви активності суб'єкта, вони є одним із головних механізмів внутрішньої регуляції його психічної діяльності й поведінки, спрямованих на задоволення потреб» [ЕСУ: <https://esu.com.ua/article-17852>]. Позитивна оцінка сприймається разом з позитивними емоціями, пов'язаними з корисними впливами, — схвалення, захоплення, радості, полегшення, задоволення, захвату, упевненості, поваги, довіри, любові, вдячності, безпеки. А негативна оцінка супроводжується негативними емоціями, серед яких — гнів, туга, сум, розпач, образа, обурення, засмучення, злість, заздрість, ненависть, страх, презирство, сором, розчарування, беспорядність, пригніченість, які спрямовані на стимулювання активності суб'єкта з метою уникнення цих впливів.

Емоційно-оцінна лексика, що відбиває відношення до дійсності, змісту повідомлення, до адресата повідомлення, передає різноманітні відтінки емоцій і поділяється на:

- 1) слова, в семантиці яких міститься елемент оцінки, наприклад: «*Дві терористичні групи, що базуються в Газі, натхненні ісламістською ідеологією, віддані знищенню держави Ізраїль і підтримувані принаймні одним урядом, влаштували трейлер до другого Голокосту. У своїй жорстокості вони перевершили навіть жакіття, учинені російськими м'ясниками в Бучі в Україні*» (Український тиждень», 2023, 1.11); «*Тому поки Білорусь підігруватиме злочинним діям Кремля, цей напрямок залишатиметься для України загрозовим*» («Обозреватель», 2024, 23.06).
- 2) оцінні лексеми з переносними значеннями: «*Нашу бригаду звать Лицарською, тож лицарі в ній — саме вони, танкісти. Справжній страх — це параліч, параліч думок, параліч волі, параліч руху*» («Думська», 2022, 10.11); «*Воювали «вагнерівці» доволі майстерно, точковими рейдами постійно вимотували. Але ті, побачивши наш дрони, мовчали. І ховалися, як ховрахи І кричить, мовляв, знаю, як цих щурів позлити і змусити постріляти по дронам! Я особисто з «Новою» їхав червоний, як рак свіжозварений*» («Думська», 2022, 2.10); «*Легкої перемоги не буде. Але має бути надія. Я хочу бути таким собі маяком надії, оптимістом*» («Бабель», 2024, 5.06).
- 3) прецедентні імена з оцінним компонентом: «... *нинішня Москва просуває найдикішого франкенштейна, який складається з вихолощеного православ'я, що практично втратив Ісуса; радянських наративів і чогось царського, посконного*» («Думська», 2022, 29.10); «*А підлегли, які обожнюють свого командира, позаочі ласкаво прозвали його «Батюю-Термінатором*» («Думська», 2023, 24.03).
- 4) афіксальні деривати, що виражають оцінку: «*На прикладі з Північною Кореєю ми можемо простежити історію перетворення «проєкту» на монструозне утворення з ядерною зброєю, яка загрожує сусіднім країнам*» («Обозреватель», 2024, 22.06); «*Диктатор відчайдушно намагається вибратися з ситуації, в яку він потрапив*» («Обозреватель», 2024, 24.06).

Не менш важливим є зв'язок категорії оцінки з експресивністю — «сукупністю семантико-стилістичних ознак одиниці мови, які забезпечують її здатність виступати в комунікативному акті засобом суб'єктивного вираження ставлення до змісту чи адресата повідомлення» [BYE: <https://vue.gov.ua/>], наприклад: «*Зараз вони живуть із локшиною на вухах... Але близький день, коли прийде біль прозріння. Їм пояснять, що їхні татусі й чоловіки — окупанти та вбивці... Їх було вбито під час спроби вбивства та пограбування сусідньої мирної країни. Вони виконавці мерзенного злочину*» («Діалог. UA», 2024, 1.02).

Висновки і перспективи дослідження. Мовна категорія оцінки є засобом усвідомлення позитивної чи негативної значущості результатів діяльності людини для

задоволення її об'єктивно зумовлених потреб та інтересів. Оцінка, пов'язана експліцитно або імпліцитно з порівнянням, завжди містить суб'єктивний (модальна оцінна рамка) та об'єктивний (дескриптивний, ознаковий) компоненти, які взаємодіють між собою. Перспективи дослідження вбачаємо у подальшому вивченні категорії оцінки в сучасних українських конфліктогенних текстах.

Література

1. Бігунова Н. О. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання: автореф. дис. ... докт. філол. наук. Одеса, 2018. 39 с.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл. [3-тє вид.]. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
3. ВУЕ — Велика українська енциклопедія. Тематичний словник гасел з напрямку «Філософські науки» (філософія, логіка, етика, естетика) / Укладачі: Арістова А. В., Шліхта І. В.; за заг. ред. докт. іст. наук, проф. Киридон А. М. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне вид-во», 2019. 256 с.
4. ЕСУ — Енциклопедія сучасної України / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. URL: <https://esu.com.ua/> (дата звернення: 11.04.2024).
5. Ковтун О. В. Проблематика лінгвоаксіології в західній дослідницькій традиції: аспектуальний огляд. *Publishing House «Baltija Publishing»*. 2021. С. 274–297.
6. Кондратенко Н. В. Лінгвістична експертиза текстів політичної тематики: загальні принципи та прийоми. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*, 2017. Вип. 12. С. 115–119.
7. Космеда Т. А., Халіман О. В. «Грамматика оцінки» як актуальна проблема сучасного мовознавства. *Лінгвістичні студії: зб. наук. пр.* Донецьк, 2011. Вип. 22. С. 17–23.
8. Лінгвістична експертиза: програма і методичні рекомендації факультативу для магістрів спеціальності «Українська мова та література, іноземна мова» / Уклад.: Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов / за ред. д. філол. н., проф. Шевченко Л. І. Київ : Логос, 2014. 64 с.
9. Приходько Г. І. Категорія оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм. Запоріжжя : Кругозір, 2016. 200 с.
10. Потебня А. А. Мысль и язык. Київ : СИНТО, 1993. 192 с.
11. Селіванова О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2010. 844 с
12. ССЛ — Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни: У 4 т. Донецьк : ДонНУ, 2013. Т. 2. 350 с.
13. ЮЛ — Юрислінгвістика: словник термінів і понять / Уклад.: Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко / За ред. докт. філол. н., проф. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 333 с.
14. Voytseva O., Kryvenchenko D. The category of evaluation and its representation in contemporary Ukrainian internet discourse. Коева, Светла, Христина Дейкова, Мак-

сим Стаменов (ред.). Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език «Проф. Любомир Андрейчин» (София, 2024 година). София : Издателство на БАН «Проф. Марин Дринов», 2024. С. 294–300.

Список використаних джерел

1. «Бабель». URL: <https://babel.ua/>
2. «Діалог. UA» URL: <https://www.dialog.ua/ukr/>
3. «Думська». URL: <https://dumskaya.net/>.
4. «Обозреватель». URL: <https://www.obozrevatel.com/>
5. «Український тиждень». URL: <https://tyzhden.ua/>

References

1. Bigunova, N. O. (2018), *Positive evaluation: from cognitive judgment to communicative expression* [Pozytyvna otsinka: vid kohnityvnoho sudzhennya do komunikatyvnoho vyslovlyuvannya]: autoref. thesis ... doctor's degree philol. Odesa. [in Ukrainian].
2. Vary, M. Y. (2009), *General psychology* [Zahal'na psykholohiya]: sub. [for students higher education closing [3rd ed.]. K.: Center of educational literature. [in Ukrainian]
3. VUE — *Great Ukrainian Encyclopedia. Thematic dictionary of slogans from the field of «Philosophical sciences» (philosophy, logic, ethics, aesthetics)* (2019) [Velyka ukrayins'ka entsyklopediya. Tematychnyy slovnyk hasel z napryamu «Filosofs'ki nauky» (filosofiya, lohika, etyka, estetyka)] / Compilers: A. V. Aristova, I. V. Shlichta; in general ed. Dr. history Sciences, Prof. A. M. K. Kyrydon: State Scientific Institution «Encyclopedic Edition». [in Ukrainian].
4. ESU — *Encyclopaedia of modern Ukraine* (2016) [Entsyklopediya suchasnoyi Ukrayiny] / Editors: I. M. Dzyuba, A. I. Zhukovsky, M. G. Zheleznyak [and others]; National Academy of Sciences of Ukraine, National Academy of Sciences. K.: Institute of Encyclopedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine. URL: <https://esu.com.ua/>[in Ukrainian].
5. Kovtun, O. V. (2021), The problems of linguoaxiology in the Western research tradition: an aspectual review [Problematyka lnhvoaksiolohiyi v zakhidniy doslidnyts'kiy tradytsiyi: aspektual'nyy ohlyad], *Publishing House «Baltija Publishing»* [Publishing House «Baltija Publishing»], pp. 274–297. [in Ukrainian].
6. Kondratenko, N. V. (2017), Linguistic examination of political texts: general principles and methods [Linhvistychna ekspertyza tekstiv politychnoi tematyky: zahalni pryntsyipy ta pryomy], *Actual problems of philology and translation studies*, 2017. Vol. 12, pp. 115–119. [in Ukrainian].
7. Kosmeda, T. A., Haliman, O. V. (2011), «Grammar of assessment» yak aktualna problema suchasnoho movoznavstva. as an actual problem of modern linguistics. *Linguistic studies: coll. of science* [«Hramatyka otsinky» yak aktual'na problema suchasnoho movoznavstva]. *Linhvistychni studii: zb. nauk. pr..* Donetsk. Issue 22, pp. 17–23. [in Ukrainian].

8. *Linguistic examination: the program and methodical recommendations of the optional course for masters in the specialty «Ukrainian language and literature, foreign language»* (2014) [*Linhvistychna ekspertyza: prohrama i metodychni rekomendatsiyi fakul'tatyvu dlya mahistriv spetsial'nosti «Ukrayins'ka mova ta literatura, inozemna mova»*] / Compendium. : L. I. Shevchenko, D. Yu. Sysonov / edited by d. philol. n., prof. L. I. K. Shevchenko: Logos. [in Ukrainian].
9. Prykhodko, H. I. (2016), *Evaluation category in the context of changing linguistic paradigms* [*Katehoriya otsinky v konteksti zminy linhvistychnykh paradyhm*]. Zaporizhzhia: Krugozir.
10. Potebnya, A. A. (1993), *Thought and language* [*Mysl' i yazyk*]. K.: SINTO.
11. Selivanova, O. (2010), *Linguistic encyclopedia* [*Linhvistychna entsyklopediya*]. Poltava: Dovkilia. [in Ukrainian].
12. SSL — Zagnitko A., *Dictionary of modern linguistics: concepts and terms* (2013) [*Slovyk suchasnoyi linhvistyky : ponyattya i terminy*]: In 4 vol. Donetsk: DonNU. T. 2. 350 p. [in Ukrainian].
13. YUL — *Legal Linguistics: Dictionary of Terms and Concepts* (2015) [*Yuryslinhvistyka: slovyk terminiv i ponyat'*] / Compiler: L. I. Shevchenko, D. V. Dergach, D. Yu. Sizonov, I. V. Shmatko / Ed. Dr. philol. n., prof. L. I. Shevchenko. K.: VOC «Kyiv University». [in Ukrainian].
14. Voytseva, O., Kryvenchenko, D. (2024), The category of evaluation and its representation in contemporary Ukrainian internet discourse. Koeva, Svetla, Hristina Deykova, Maxim Stamenov (ed.). *Reports from the International Annual Conference of the Institute for the Bulgarian Language «Prof. Lyubomir Andreychin»* (Sofia, 2024). Sofia: BAS Publishing House «Prof. Marin Drinov», 2024, pp. 294–300. [in English].
15. «Babel» URL: <https://babel.ua/>
16. «Dialog.UA» URL: <https://www.dialog.ua/ukr/>
17. «Dumska» URL: <https://dumskaya.net/>
18. «Obozrevatel» URL: <https://www.obozrevatel.com/>
19. «Ukrainskyi tyzhden» URL: <https://tyzhden.ua/>